

Norsk Oljemuseum
Årbok 2021

Olje, arbeid og klima

Den norske debatten om oljeindustriens framtid og klimahensyn har vært preget av skarpe kanter, store følelser, kjappe endringer og mye uro. Oljearbeidere står på mange måter midt i debatten, men blir allikevel sjelden hørt. Hvordan opplever oljearbeidere debatten?

Av Camilla Houeland

Klimaomstilling berører oljearbeiderne direkte og indirekte. Oljeindustrien stod i 2020 for over 27 prosent av de norske karbonutslippene, og oljearbeiderne er naturlig nok sterkt berørt av klimakrav som endrer premissene for industrien og derfor jobbene deres. Vi har snakket med tillitsvalgte oljearbeidere om skam og stolthet, om miljøbevegelsen og polarisering, og om rettferdig omstilling.

Polarisering i klimadebatten sett fra oljearbeidere

Min kollega, David Jordhus-Lier, og jeg skrev rapporten «Polarisering i klimadebatten. Samtaler med tillitsvalgte i oljeindustrien»¹, basert på forskningsintervjuer med 41 tillitsvalgte oljearbeidere i perioden desember 2018 til august 2019. Vi snakket med dem i seks grupper, hver med 5–8 deltagere fra fem ulike fagforeninger (*NITO*, *YS-forbundet SAFE*, og *LO-forbundene El og IT, Fellesforbundet*

og *Industri Energi*). De tillitsvalgte har bred forankring i petroleumsindustrien fra produksjonsselskap, leverandørbedrifter og fra ISO-bransjen (isolasjon, stillas og overflatebehandling).

Ett av samtaletemaene var om deres opplevelser av det offentlige ordskiftet og mediedekningen om klima og olje. Oljearbeiderne opplever en klar polarisering, der grupper står langt fra hverandre. Vi ser en såkalt «affektiv polarisering» som betyr at motsetningene ikke bare preges av faglig eller ideologisk uenighet, men av negative følelser overfor motpartene i debatten.

Vi identifiserer fem motsetningsakser. Den første er motsetningen mellom «arbeid og miljø», som gjerne var mest knyttet til følelser som irritasjon og arroganse. Miljøaktivister beskrives gjerne som naive med manglende realøkonomisk innsikt, og derfor foreslår urealistisk politikk.

Spørsmålet om Lofoten, Vesterålen og Senja (LoVeSe) skapte mye debatt internt i LO. Faksimile fra Fagbladet, 8. mai 2017.²

Den andre aksene er mellom offentlig sektor og industrien, spesielt internt i fagbevegelsen og snakkes om med bitterhet.

Den tredje, var skillet mellom generasjoner. Ungdommens klimaengasjement ble gjerne snakket om med sårhet og vemod, og med respekt for engasjementet og frykten for framtida, men også med nedlatenhet, som at de burde gå på skole og overlate politikken til de voksne.

Debatten om vern av Lofoten, Vesterålen og Senja (LoVeSe), lå under mye av frustrasjonen fra de tillitsvalgte: Saken triggert alle de tre nevnte motsetningsforholdene internt i Arbeiderpartiet (Ap) og i Landsorganisasjonen (LO) i 2017. Både Aps landsmøte og LO-kongressen det året var dypt splittet over LoVeSe. Arbeidernes Ungdomsfylking (AUF) og et stort flertall av LOs delegater fra offentlig sektor, var for vern av LoVeSe. Industriforbundene i LO og sterke krefter i Ap anså utvidet oljeutvinning som avgjørende for oljeindustriens framtid. Oljearbeidere fra Fellesforbundet og Industri Energi demonstrerte utenfor Aps landsmøte for å bli hørt, og de to industriforbundene truet med utmeldelse av LO om flertallet gikk inn for vern av LoVeSe.³ Det endte i et kompromiss, med delvis vern og delvis konsekvensutredning.

Den fjerde aksene er den geografiske, som skiller mellom «de produktive», det vil si det industri- og oljedominerte Vestlandet, mot «kaffe-latte-drikkende» og offentlig sektoransatte i Oslo som lever av «skattepengene fra oljå», slik oljearbeiderne ser det. Denne aksene ble snakket om med mye humor, men er et symbol på en frustrasjon over manglende tiltak fra politikerne i Oslo.

Den femte og siste aksene speiler en ambivalent relasjon til arbeidsgiverne: Klimapolitikken har ført oljearbeidere og oljenæringen tettere sammen, samtidig som omstillinger har ført til dårligere arbeidsforhold.

Vi presenterte utkast av rapporten til tre representanter fra «den andre siden»: en miljøaktivist, en skolestreiker og en fagforeningsaktivist som hadde jobbet for vern av LoVeSe. De beskrev oljearbeidernes kommentarer som provoserende og underlige. At de selv ble omtalt som naive og kunnskapsløse opplevdes som hersketeknikker, og underkjenning av verdiskapning i andre sektorer medførte undring. Men de forstod også oljearbeidernes sårbarhet, og identifiserte et fellesskap i avmakt og manglende politisk vilje til handling.

Men hvordan beskrev de tillitsvalgte at de selv ble framstilt?

Fra good guys til bad guys

Oljearbeiderne beskrev et klart og kraftig stemningsskifte om oljearbeideres rolle i samfunnet:

For å tabloidisere så har det jo vært ei utvikling fra å være «the good guys» til å bli «the bad guys». Vi som bidro i en positiv samfunnsutvikling, med sysselsetting og verdiskapning. Mens nå er vi primært bidragsytere til å ødelegge kloden. Og det er jo to ganske ulike perspektiv som folk har mot oljenæringa. (Tillitsvalgt i fokusgruppe.)

Ideen om en næring som bidrar til å ødelegge kloden, står i kontrast til deres selvforståelse som en del av «Det norske oljeeventyret».

Demokratisk og nasjonal kontroll over de enorme ressursene på sokkelen står i motsetning til de mange korrupte og autoritære oljeregimene hvor kun en elite nyter profitten og der det er få, og ofte usikre jobber.

Om lag 20 prosent av statsinntektene kommer fra oljeindustrien og rundt fem prosent av de sysselsatte jobber direkte eller indirekte i industrien. I tillegg har vi et oljefond som i dag teller nesten 12 000 milliarder kroner og som skal sikre framtidens generasjoner. Fra oljearbeiderne sitt ståsted skaper norsk petroleumsproduksjon energi som verden etterspør, og det er energi som omtales som «den reneste oljen».

En var stolt over bransjen, ikke sant... Når Rosenberg [verft] hadde bygd ei plattform, så fikk jo skolene fri, og en fikk være der på omvisning og se når plattformen skulle reise ut. Nå har vi liksom blitt et problem, og folk oppfatter at vi er bortskjemte. (Tillitsvalgt i fokusgruppe.)

Denne fortiden forbindes også med kontinuerlig og positiv omstilling. Fortidens omstilling fortelles med nostalgi og framstår som en friksjonsløs overgang fra sildeoljefabrikker og skipsverftsindustri til oljeindustrien, uten å legge vekt på miljøutslipp og arbeidsulykker som preget bransjens første tiår⁴, slik vi så i sesong to av Lykkeland som starter med Bravo-utblåsningen i 1977 og slutter med Alexander Kielland-ulykken i 1980.

Bravo-utblåsning i 1977 er et godt eksempel på at oljeindustriens tidligste år heller ikke var friksjonsløse.
Foto: ConocoPhillips/Norsk Oljemuseum

Videre opplever de at miljøbevegelsen og klimasaken dominerer mediebildet om oljeindustrien:

Den grønne bevegelsen, de har vært knallflinke, de har vært dyktige til å bruke media, de når frem med budskapet sitt, men vår bransje, [...] har sittet på gjerdet egentlig bare sett toget kjøre forbi. (Tillitsvalgt i fokusgruppe.)

Miljøaktivistene som leste utkastet til rapporten vår, sa at de kanskje hadde stort gjennomslag i media, men understreket at det ikke var det samme som politisk påvirkning. De påpeker at oljearbeiderforbundene i samarbeid med industrien har avgjørende makt når vedtak fattes, som med oljeskattepakken i 2020.

Ketil Raknes var tidligere statssekretær for Miljøverndepartementet og forsker nå på lobbyisme. Han beskriver KonKraft (Konkurranseskraft på sokkelen) som «den mektige olje-alliansen folk knapt har hørt om»⁵. KonKraft består av LO, NHO, oljeforbundene Fellesforbundet og Industri Energi, og arbeidsgiver- og næringsforeningene Norsk Industri og Norsk Olje og Gass, samt representanter for enkelte bedrifter. De tillitsvalgte knytter statusskiftet direkte til klimadebatten, og spesielt til ungdom som har et nytt blikk på oljeindustrien.

Det er liksom litt sånn skambelagt å fortelle at de har en far eller en svigerfar som jobber i oljenæringa, som egentlig er årsaken til forurensningsdiskusjonen. (Tillitsvalgt i fokusgruppe.)

Etter våre intervjuer, høsten 2019, kom den såkalte oljeskamdebatten, der oljearbeidere uttrykte frustrasjon over en slik tillagt skam (mer om det under). En talende sak er fra en debatt i den kristne avisa *Dagen*, der en kapellan mente at prester ikke lenger burde ta oppdrag på plattformer på grunn av klimautfordringene. Sjømannskirken har med støtte fra arbeidsgiverforeningen Norsk Olje og Gass en offshoregruppe på sju prester som besøker oljearbeidere på plattformene. En av disse prestene sa:

Vi er ikke i Nordsjøen for å støtte en industri, men for å støtte de ansatte. Det blir litt på samme måte som når vi drar på fengselsbesøk i Colombia. Vi er ikke der for å støtte narkotikasmugling, men for å støtte den som har havnet i fengsel. Det er menneskene som er i fokus, ikke handlingene eller produksjonen i Nordsjøen.⁶

En MDG-er sammenlignet oljeindustrien med slavehandel og nazisme. De to sakene er løsevne enkeltsaker og kanskje ekstreme eksempler. Men selv om miljøbevegelsen insisterte på at de aldri

hadde forventet noen skam fra oljearbeidere, er poenget at oljearbeidere ser at sin egen bransje og sine arbeidsplasser beskrives som noe negativt. Og de sier at det har gått fort:

Jeg syns den der utviklinga fra å være et statusyrke til å nå i denne her miljødebatten da, være noe «fy-fy-greier», den har gått vanvittig fort. Det er snakk om bare noen år. (Tillitsvalgt i fokusgruppe.)

Omstilling til ledighet

De tillitsvalgte mener at krav om letestans er urealistiske, og vedtak om klimajobber framstår som tomme løfter. «Skal man omstille seg til ledighet?» spør én retorisk. I kontekst av økt sårbarhet på grunn av andre omstillinger (som digitalisering, flytting av arbeidsplasser til land, kontraktsutsetting og nedbemanning), er klimaomstilling en ekstra trussel for jobbene deres. Og når klimadebatten blir den viktigste rammefortellingen for oljeindustrien, blir det lite plass til samtaler om endringer og sårbarhet i arbeidsvilkår.

Uavhengig av klimatiltak, hadde bransjen en kraftig nedtur i kriseårene 2014 til 2016, da cirka 50 000 oljearbeidere mistet jobbene sine. I ettertid har mange funnet andre jobber, mens andre er hyret tilbake, gjerne med dårligere betingelser, sier de tillitsvalgte. Dette gjelder ikke minst i ISO-bransjen, men også

hos underleverandører. Omstilling de siste årene forbindes med nedbemanning, mindre påvirkning på arbeidsplassen og dårligere betingelser.

Når andre forbund går inn for vern av LoVeSe eller politikere krever letestans eller avvikling, oppleves det som manglende solidaritet og forståelse, og beskrives som «kniv i ryggen» og «svik».

Fordi med de avisoverskriftene som fortsatt er, så er det klart det at det nytter ikke for oss å fortelle og bli trodd på at vi har fått svekka betingelser. Det er bare sånn: «Ja, det er til pass for dere, det skulle skjedd for 30 år siden.» (Tillitsvalgt i fokusgruppe.)

Mediedrevet polarisering

Sosiale medier blir ofte omtalt som driverne av polarisering, men de tillitsvalgte er mer opptatt av tradisjonelt media som de opplever som konfliktsøkende. I konflikten mellom olje og klima er det ikke plass til oljearbeidere eller nyanser:

[Vi] trenger ikke gjennom, nei. Avisene gidder ikke ta imot informasjon, de bryr seg ikke. Det skaper ikke nok konflikter. (Tillitsvalgt i fokusgruppe)

De tillitsvalgte beskriver også at klimadebatten ensidig setter søkelys på karbonavtrykket til

bransjen, og er uten anerkjennelse for det de selv beskriver som en bransje som hele tiden har tatt hensyn til og bryr seg om både klima og miljø:

Altså, jeg føler det at du kan være så flink du vil på å kjøre de tøffeste og de beste miljøtiltakene i bransjen – det *spiller* ingen rolle når det kommer ut hydrokarboner i andre enden. [...] Altså, jeg tror ikke det finnes en bransje i Norge som har så målrettede miljøtiltak og er så bevisst på det, men allikevel når det kommer ut et fat med olje i andre enden, så spiller det ikke noen rolle. (Tillitsvalgt i fokusgruppe.)

Oljearbeidere opplever heller ikke at media søker informasjon eller innsikt fra dem; «Mediene i dag skriver vel stort sett det som politikerne sier», som en sa.

Andreas Ytterstad, professor i media og en del av forskergruppen vår, gjennomgikk 66 norske aviser i perioden 15. februar 2017 til 15. februar 2021 med søkeordene «oljearbeider» sammen med «klima». Han fant 355 saker, og noterer en firedobling fra 2018 til 2019. Brorparten av sakene fra 2019 er knyttet til oljeskamdebatten og «Stolt oljearbeider»-kampanjen.

De stolte oljearbeiderne

14. september 2019 la Idar Martin Herland, Equinor-ansatt og Safe-tillitsvalgt, banneret «Stolt oljearbeider» på profilbildet sitt på

Facebook. Samme dag ble Facebook-gruppen *Stolt oljearbeider* dannet. Gruppen beskrives «som en motvekt til all hets av vår industri», et sted der administrator ønsker at medlemmene kan «vise hva vi står for og hva Norge har fått av goder fra vår industri.». Banneret og gruppa traff en stemning og et behov for å uttrykke stolthet og ta kontroll over fortellingen om dem og deres bransje. Banneret spredte seg fort på Facebook og gruppa har i dag over 22 500 medlemmer.

Stolt oljearbeider kom «nedenfra» fra oljearbeidere selv, men var også et ekko av industriens egne kampanjer. I august 2019 skrev petroleumsgologen Sara Sandvik kronikken «Oljeskammen». To år tidligere, i juni 2017, var den samme Sara Sandvik med i Norsk olje og gass sin kampanjevideo «Vi er oljearbeidere».

Arbeidsgiverorganisasjonen lot i den sju unge, høyt utdannede ansatte være målbærere for fortsatt leting av hensyn til fellesskapet, energietterspørsel og det grønne skiftet. Kampanjen kan ses i lys av det olje- og klimaanalytiker Anne Karin Sæther beskriver som endring i oljebransjens snakkepunkter, fra å vektlegge argument om at den norske oljen er «den reneste» til velferd og sysselsetting.¹⁰

Tilbake til oljeskamdebatten. Her finner vi at politikere av ulike farger, fra FrP-ere til miljøpolitikere, kommer med takksigelser i norske medier. Trude Meland skrev i en artikkel

om oljeskamdebatten i Oljemuseets årbok 2019 at politikere «går oljearbeiderne i forsvar og omtaler dem gjerne som hverdagshelter.»¹¹ Det samme ser vi i medieanalysen vår, men det er også ulike typer helter som beskrives.

Da olje- og energiminister Terje Søviknes (2016–2018) fra Frp skrev om oljearbeiderne som helter, var det som historiens og velferdsstatens helter: «Oljearbeiderne har vært våre helter – og sikret oss en velstandsutvikling vi bare kunne drømme om før oljeeventyret startet.»¹² Miljøpolitikere beskriver også oljearbeidere som helter, men som morgendagens helter med vekt på deres kompetanse som nødvendig i grønn omstilling. Anne Nyeggen, leder av Forum for grønn vekst i Oslo Arbeiderparti, skiver i *Dagsavisen* 7. januar 2020:

Fremdeles er det mange som jobber som oljearbeidere. Her ser vi to på jobb på Statfjord B.
Foto: Shadé B. Martins/Norsk Oljemuseum

Med djerv handling nå, kan oljearbeidere ta med spisskompetansen og endringsviljen over i grønn og fornybar energiindustri. Da kan dere komme til å pusse helteglorien på ny.

Til tross for den økte interesse for, og omtalen av, oljearbeidere i media, bekrefter gjennomgangen av avisartiklene at politikere tar mest plass i media, og i kun 67 av de 355 artiklene er oljearbeideres stemmer direkte synlige. Halvparten av disse var i måneden etter Stolt oljearbeider-kampanjene. Det kan noteres at det er flere saker i *Stavanger Aftenblad*, som er geografisk nær oljeindustrien, og i *Dagsavisen* og *Klassekampen*, som har fått økonomisk støtte fra LO for å løfte arbeidslivssaker. Men i hovedsak snakker man *om*, ikke *med* oljearbeidere.

Fra polarisering til dialog

De siste fokusgruppeintervjuene i runde én ble gjennomført på Oljemuseet 30. august 2019, samme dag som «Klimabrølet» samlet mange unge og noen eldre ved paviljongen ved Breiavatnet. Mye hadde skjedd da 26 av de 41 fra første runde møttes til en ny samling på Hotel Atlantic i november 2021. Vi ville presentere og få tilbakemelding på våre analyser, og ta opp nye tema.

Det mest slående var hvordan de tillitsvalgte beskrev at de opplevde mindre avstander i klimadebatten, og at de var ferdige med

Klimabrølet i Stavanger, 30. august 2019. Foto: Shadé B. Martin/Norsk Oljemuseum

polariseringen: Miljøaktivister forstår bedre hvorfor sluttdato er en rød klut for oljearbeidere og vil ta hensyn til sysselsetting, og oljearbeidere forstår alvoret i klimakrisen og det grønne skiftet. Det er på tide å snakke sammen. Det er viktig å nevne at også i første intervjurunde ønsket de tillitsvalgte å komme ut av skyttergravene og ha dialog:

Å sitte i hver sin leir og bare: «vi, vi skal stoppe» og «vi, vi skal fortsette». Kanskje

[vi må] legge hodet i bløt av og til, for eksempel fagforbund og miljøpartiene (Tillitsvalgt i fokusgruppe);

Vi skal ikke demonisere miljøbevegelsen heller, og i mitt hode så må vi jo forsøke å finne en eller annen form for tilnærming der vi ikke primært blir opptatt av å skyte hverandre ned. (Tillitsvalgt i fokusgruppe.)

Siden vi traff dem første gang, har mye endret seg i olje- og klimapolitikken. Vi hatt enda en oljekrise i 2020, med enda lavere priser enn i 2016. Mange reflekterte over at det kunne bli den siste store krisen, ikke fordi oljemarkedet ikke fortsatt ville gå i bølger, men fordi oljeindustrien ville bli mindre relevant. Ingen snakker lenger om utvinning utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja, og framskrivninger av både produksjon og sysselsetting fra Oljedirektoratet og Statistisk Sentralbyrå viser kraftig nedgang i nær framtid.

Koronakrisen forsterket oljekrisen i 2020, men den norske skattepakken hindret at det ble en norsk krise. Kritikere av denne «oljekrisepakken» er redde for at den kan ha bidratt til kunstig åndedrett i industrien.

Samtidig preges nyhetene stadig vekk av klimarelaterte kriser, med flom og tørke, varmere korder og skogbranner. Sommeren 2021 erklærte FNs klimapanel «kode rød» for planeten på grunn av de eskalerende klimaendringene, og Det internasjonale energibyrået (IEA) stadfestet at om vi skal nå Paris-målet om maks 1,5 graders oppvarming, og det tilhørende målet om netto null karbonutslipp i 2050, kan vi (globalt) ikke godkjenne flere olje- og gassfelt.

Om lokalvalgene i 2019 var preget av klimadebatter, og både MDG og det nystartete bompengepartier mobiliserte rundt klimatiltak i mange kommuner, var Stortingsvalget i 2021

ansett som «klimavalget», og klima og olje ble sentrale tema for alle partiene.

De tillitsvalgte beskriver i 2021 at miljøbevegelsen og fagbevegelsen har nærmet seg hverandre og forstår hverandre bedre. «Vi må bygge broer, ikke murer», sa en, og en annen kommenterte at begge parter må komme seg ut av sine ekkokamre. (Det gikk fremdeles en kule varmt i Facebook-gruppene Stolt oljearbeider og Klimabrølet, spesielt under den forutgående valgkampanjen).

Det er også konkret samarbeid mellom fag- og miljøbevegelsen. «Broen til framtiden»¹³, har samlet fagforeninger, miljøorganisasjoner, kirke og en rekke andre siden 2014. Grønn Industri21, initiert av tankesmien Manifest, samler industri, industriforeninger og miljøorganisasjoner.

Vår rapport om polarisering ble skrevet for Grønn Industri21 og Manifest, og den var et referansepunkt for debatter og boka *Parterapi for oljefolk og klimaaktivister*, skrevet av lederen av Manifest, Magnus Marsdal. Marsdal inviterte Anja Bakken Riise, leder av miljø- og solidaritetsorganisasjonen FIVH og Atle Tranøy, konserntillitsvalgt i Aker Stord til «parterapi» for å utforske mulighetene for samarbeid og dialog mellom industrien og miljøaktivistene.

I tillegg er det hyppigere formelle og uformelle møtepunkter mellom ulike forbund og forskjellige miljøorganisasjoner. De tillitsvalgte vi

snakket med i 2021 uttalte følgende: «Klarer vi å bygge bro med miljøørsla er vi med å bygge ned barrierer innad i fagbevegelsen.» På andre arenaer har tillitsvalgte sagt at det fremdeles er behov for «parterapi», spesielt internt i LO.

Man har kanskje nærmet seg hverandre, men klimabevegelsen og fagbevegelsen er langt fra enige. Dialog og samtaler betyr ikke nødvendigvis enighet eller kompromiss, om verken problembeskrivelse eller løsninger.

De tillitsvalgte etterlyste i 2018/2019 en «fakta-basert debatt». Vi tok dem på alvor, og i 2021 presenterte vi to fortellinger, en «oljefortelling» og en «klimafortelling», som begge bruker fakta – men det er to fortellinger som ikke møtes. På den ene siden legger industrien og oljearbeidere vekt på at ensidig norsk utfasing vil ha liten eller negativ effekt på globale karbonutslipp, mens klima-aktivister (og Det internasjonale energibyrået, IEA) på den andre siden påpeker at om vi skal nå de internasjonale klimamålene som vi har forpliktet oss til, kreves det begrensninger på tilbudssiden.

Oljeinntektene er viktige for den finansielle bærekraften til den norske velferdsstaten, men med dagens omstillingsplaner når vi ikke målene om 1,5 til 2 graders oppvarming. Letestans og sluttdato vil forsere nedgangen i sysselsetting, men det er også sant at oljeindustrien opptar statlige ressurser og kompetanse som ellers kunne blitt brukt på utvikling av grønn energi.

En plass rundt bordet

Det finnes ikke enkle løsninger i dilemmaene mellom klima og olje, og om vi skal nå klimamålene kommer det til å kreve mye og koste masse. Spørsmålet er hvordan eller om vi kan få en felles forståelse, og unngå motstand mot nødvendige omstillingstiltak. Det er gjerne et spørsmål om hvem som skal betale hva og hvor mye, eller hvordan omstillingen kan gjøres mest mulig rettferdig. Oljearbeiderne som vi snakket med, mener dette ikke er deres oppgave som tillitsvalgte og arbeidsplassen er ikke den rette arenaen. Det er et politisk ansvar, og det er forbundenes sentrale ledere sin oppgave å påvirke politikken.

Begrepet *rettferdig omstilling* kommer fra internasjonal fagbevegelse, og handler om å ta hensyn til arbeidere, sårbare grupper og lokalsamfunn som er avhengige av industrien, både nasjonalt og globalt. I Ap og Senterpartiets regjeringsplattform, Hurdalsplattformen, sier de at de skal: «Invitere partene i arbeidslivet og næringer til forpliktende klimasamarbeid for utslippskutt. Det skal opprettes et nasjonalt råd for rettferdig omstilling der arbeidslivets parter har en sentral rolle.»

LO-leder Peggy Hessen Følsvik sa til *Klassekampen* at «Arbeidsfolk må bli hørt og få plass rundt bordet. Hvis ikke får vi en omstilling som er polarisert og ikke tilpasset folk flest.». På spørsmål om miljøbevegelsen bør få være med, sa hun «Nei, miljøbevegelsen har ingen plass i

dette. Dette handler ikke om klima og miljø, det handler om rettighetene til arbeidsfolk.»¹⁴

LO legger vekt på aktørenes evne til å kunne forplikte seg, og mener at miljøorganisasjoner ikke har en plass rundt bordet som skal bygge på det etablerte trepartssamarbeidet mellom arbeidere, næring og myndigheter. (I tilsvarende kommisjoner for rettferdig omstilling i land som Tyskland og Skottland har partene deltatt sammen med miljøorganisasjoner).

Det er interessant at flere av de tillitsvalgte fra oljeindustrien, som tidligere beskrev motstand mot og skepsis til miljøbevegelsen, i 2021 mente at LO og forbundsledere var konservative, og at miljøbevegelsen har en naturlig plass i et nasjonalt omstillingsråd.

LO-leder Peggy Hessen Følsvik. Foto: Terje Pedersen/NTB

Noter

- 1 Jordhus-Lier, D. and Houeland, C Polarisering i klimadebatten – Samtaler med tillitsvalgte i oljeindustrien', Rapport 7/2020 Manifest Tankesmie/Industriaksjonen
- 2 Flertallet av LO-delegatene tilhører forbund som sier nei til oljeaktivitet i Lofoten - Fagbladet.no
- 3 For mer detaljer om konflikten om LoVeSe: Houeland, C., Jordhus-Lier, D. C., & Angell, F. H. (2021). Solidarity tested: The case of the Norwegian Confederation of Trade Unions (LO-Norway) and its contradictory climate change policies. *Area*, 53(3), 413-421.
- 4 Se mer om historien: Houeland C and Jordhus-Lier D. (2021) Oljearbeiderne – samfunnsbyggere eller bremseklosser? I Ljunggren J and Nordli Hansen M (eds) Arbeiderklassen. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 165-184.
- 5 Den mektige olje-alliansen som folk knapt har hørt om – Dagsavisen 29.11.2021
- 6 Ber kirken droppe oljeprester - <https://www.dagen.no/nyheter/ber-kirken-droppe-oljeprester/>
- 7 MDG-politikker sjokkerer: <https://www.abcnyheter.no/nyheter/politikk/2019/10/01/195615069/mdg-politiker-sjokkerer-sammenlignet-oljearbeidere-med-nazister-og-slavedrivere>
- 8 Se mer om media-analysen: Ytterstad A, Houeland C and Jordhus-Lier D. (2021) Heroes of the Day After Tomorrow: "The Oil Worker" in Norwegian Climate Coverage 2017–2021. *Journalism Practice*: 1-17.
- 9 <https://www.nrk.no/ytring/oljeskamma-1.14635554>
- 10 <https://energiogklima.no/kommentar/ma-vi-vaere-brune-for-a-bli-gronne/?fbclid=IwAR1skhk-K3RaZAwZYXTF8XYNbwm4JV0WYQFaPtd-37tHEdMaLeIrObNudxY>
- 11 Norsk Oljemuseums Årbok 2019
- 12 <https://www.altaposten.no/meninger/2017/08/12/%E2%80%93Oljearbeiderne-har-v%C3%A6rt-v%C3%A5re-helter-15146732.ece>.
- 13 <https://broentilframtiden.com/>
- 14 https://klassekampen.no/utgave/2021-11-10/krever-plass-rundt-bordet/LjkW?fbclid=IwAR00GaVU73FbYf1dozsnwNZK6_lw89iEH89qst9nR39I_suFc2-7_kpA41g